

Zródło: stock.adobe.com

Wspieranie wyczynowego uprawiania sportów zimowych

Lata 2014–2017

Najwyższa Izba Kontroli

Warszawa, grudzień 2018 r.

01 Dlaczego podjęliśmy kontrolę?

- Niska liczba zawodników uprawiających sporty zimowe w klubach sportowych – 1,4% (2014 r.), 1,3% (2016 r.)
- Braki w infrastrukturze wyczynowych sportów zimowych
- Brak strategii rozwoju sportów zimowych
- Opóźnione podejmowanie decyzji o realizacji i lokalizacji inwestycji
- Niska liczba zdobywanych medali na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy
- Brak następców zawodników zdobywających medale

02 Co kontrolowaliśmy?

Czy państwo zapewnia odpowiednie warunki do rozwoju wyczynowego uprawiania sportów zimowych?

- Czy stworzono warunki finansowe oraz organizacyjne umożliwiające rozwój wyczynowych sportów zimowych?
- Czy zapewniono warunki szkoleniowe oraz infrastrukturę sportową do uprawiania wyczynowych sportów zimowych oraz przygotowania zawodników do uczestnictwa w zawodach sportowych?
- Czy osiągnięto zaplanowane efekty realizacji zadań?

03 Kogo kontrolowaliśmy?

- Ministerstwo Sportu i Turystyki
- Centralny Ośrodek Sportu, oraz Ośrodki Przygotowań Olimpijskich
  - Szczyrk
  - Zakopane
- Polski Komitet Olimpijski
- 7 polskich związków sportowych
- 3 gminy (realizujące zadania inwestycyjne)
- Badanie kwestionariuszowe (177 zawodników i 23 trenerów kadry narodowej, 7 prezesów polskich związków sportowych)
- Informacje pozyskane w trybie art. 29 ustawy o NIK

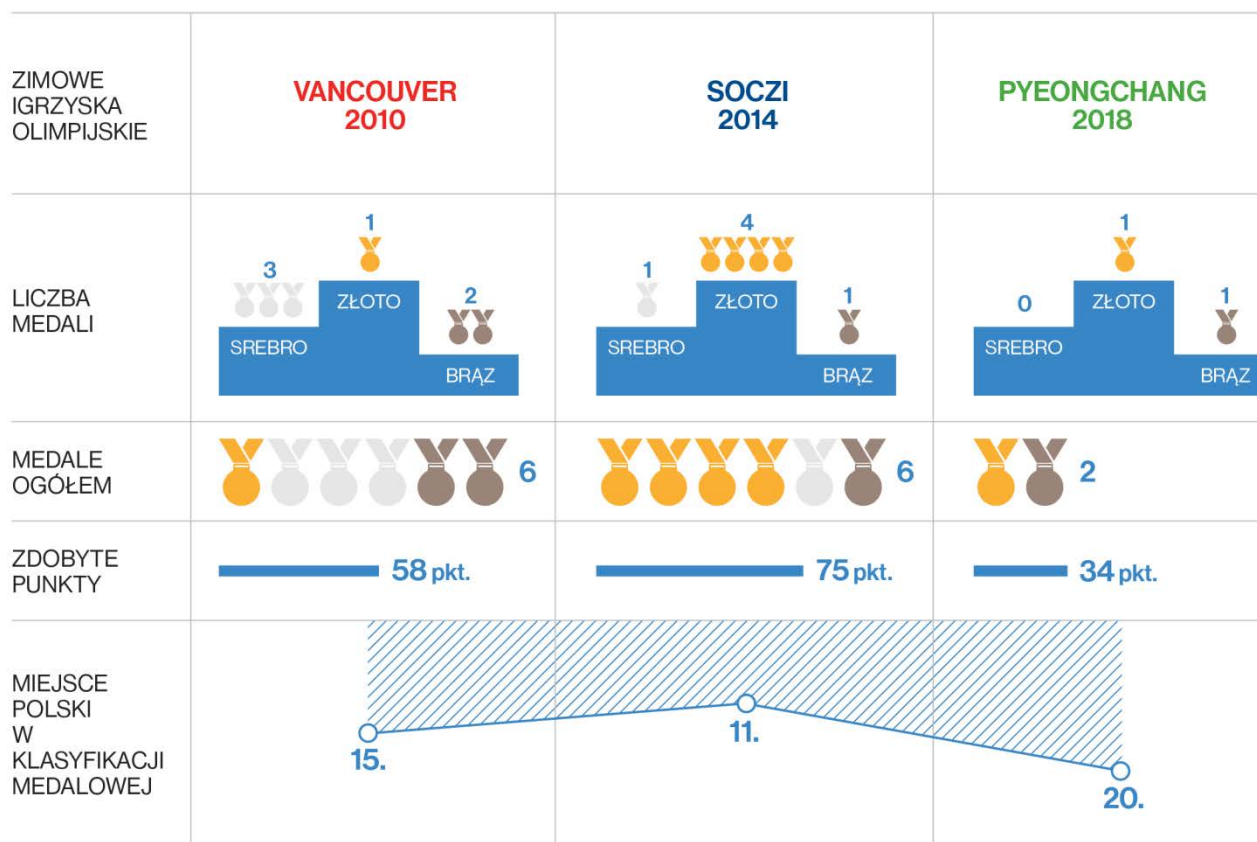
Stwierdzony stan – dofinansowanie zadań dotyczących rozwoju wyczynowych sportów zimowych

W latach 2014–2017 Minister Sportu i Turystyki wsparł olimpijskie sporty zimowe z budżetu państwa i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej ogółem kwotą 152,2 mln zł:

- 88,3 mln zł – przygotowanie zawodników kadry narodowej do udziału w Zimowych Igrzysk Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy
- 1,1 mln zł – nagrody pieniężne dla zawodników kadry narodowej i trenerów za wybitne osiągnięcia sportowe
- 0,3 mln zł – świadczenia pieniężne dla medalistów olimpijskich (emerytura olimpijska)
- 3,4 mln zł – promocja sportów zimowych i idei olimpizmu
- 59,1 mln zł – rozbudowa zimowej infrastruktury sportowej

05 Stwierdzony stan – wyniki sportowe (1)

- Spadek wyników sportowych – liczby zdobytych medali, punktów oraz miejsca Polski w klasyfikacji medalowej – nieosiągnięcie kluczowego celu programów Ministra na lata 2015–2017, tj. awansu Polski w rankingach medalowych

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych MSiT i Instytutu Sportu – PIB.

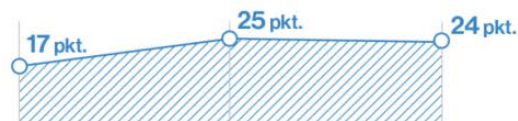
06 Stwierdzony stan – wyniki sportowe (2)

5 DYSZYPLIN,
W KTÓRYCH
POLSKA
PUNKTOWAŁA

skoki
narciarskie

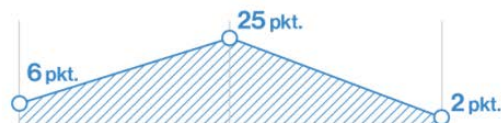
VANCOUVER 2010   SOCZI 2014   PYEONGCHANG 2018

biegi
narciarskie

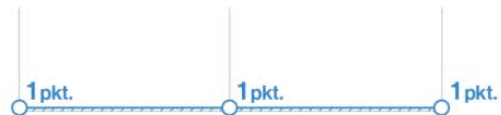
łyżwiarstwo
szybkie

biathlon

saneczkarstwo

MIEJSCE POLSKI
W KLASYFIKACJI
PUNKTOWEJ PAŃSTW

SKUTECZNOŚĆ
STARTOWA
REPREZENTACJI POLSKI

- Na ZIO PyeongChang 2018 uzyskano gorsze wyniki punktowe w 3 z 5 dyscyplin (biegi narciarskie, łyżwiarstwo szybkie, biathlon) oraz miejsce w klasyfikacji punktowej niż na ZIO w 2014 i 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych MSiT i Instytutu Sportu – PIB.

Stwierdzony stan – strategia rozwoju zimowych sportów olimpijskich

- Brak strategii rozwoju zimowych sportów olimpijskich w Polsce, a Program Rozwoju Sportu do roku 2020 nie uwzględniał specyfiki wyczynowych sportów zimowych
- Strategie rozwoju dyscyplin sportowych związków (4 z 7) nie były dostosowane do ogólnych założeń ww. Programu – m.in.: harmonogramu działań, planowanych wydatków i przychodów oraz monitorowania celów sportowych
- Minister nie wprowadził stałego mechanizmu wsparcia działań łączenia kariery sportowej z edukacją i karierą zawodową – brak stałej współpracy z innymi resortami, szkołami wyższymi i związkami
- Niewystarczające działania Ministra w zakresie selekcji i prowadzenia talentów sportowych – ryzyko utraty talentów sportowych (ok. 60–70% absolwentów szkół sportowych nie kontynuuje uprawiania sportu)

Stwierdzony stan – infrastruktura olimpijskich sportów zimowych

- Stopniowa poprawa infrastruktury sportowej w latach 2014–2017, w dziewięciu spośród 15 dyscyplin sportów olimpijskich
- 59,1 mln zł - niskie nakłady Ministra na rozbudowę infrastruktury nie zapewniły niezbędnej infrastruktury
- Braki w bazie sportowej: tor saneczkowy lodowy (do saneczkarstwa, bobslei i skeletonu), trasy w narciarstwie biegowym i dowolnym, biathlonie i snowboardzie
- Minister nie posiadał zinwentaryzowanej ogólnopolskiej bazy obiektów sportowych wykorzystywanych do przygotowań zawodników kadry narodowej
- Centralny Ośrodek Sportu nie posiadał zatwierdzonej przez Ministra strategii rozwoju, obejmującej wieloletnie plany inwestycyjne

09 Stwierdzony stan – realizacja inwestycji sportowych

- Nierzetelne przygotowanie i realizacja inwestycji, przypadki działań niegospodarnych (Gmina Miejska Duszniki-Zdrój)
- Wybór wykonawców z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych w trzech z 14 kontrolowanych inwestycji na kwotę 5 521,9 tys. zł (Gmina Miejska Duszniki-Zdrój, OPO w Szczyrku)
- Realizacja remontu kolei linowej na zespole skoczni Średniej Krokwi w Zakopanem, z naruszeniem przepisów o dozorcze technicznym oraz bez właściwego nadzoru dyrektorów COS i OPO w Zakopanem (kolej nie funkcjonowała od grudnia 2013 r. do 11 lipca 2018 r., tj. ponad 4 lata, pomimo wykonania remontu)

Stwierdzony stan – stan techniczny obiektów sportowych, wykorzystanie obiektów

- Dobry stan techniczny obiektów sportowych w COS w Warszawie, OPO w Szczyrku i Zakopanem oraz w gminach
- Przypadki użytkowania sportowych obiektów budowlanych bez pozwolenia na użytkowanie (OPO w Szczyrku, Gmina Miejska Duszniki-Zdrój)
- Spadek wykorzystania bazy sportowej w 2016 r. w stosunku do 2014 r. na szkolenie centralne w OPO w Szczyrku (o 6%) oraz na szkolenie stacjonarne w OPO w Szczyrku i Zakopanem, COS w Warszawie (o 35% do 66%)
- Niskie wykorzystanie lodowiska Torwar II na szkolenie zawodników kadry narodowej i organizację zawodów (nie więcej niż 2% rocznego wykorzystania)

Stwierdzony stan – realizacja zadań przygotowania zawodników kadry narodowej do zawodów sportowych

- Polskie związki sportowe i PKOl na ogół prawidłowo wydatkowały środki dotacji oraz rozliczały zadania publiczne
- W trzech związkach i PKOl wystąpiły nieprawidłowości na kwotę 389,5 tys. zł, które dotyczyły:
  - wykorzystania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem i umowami o dofinansowanie (4,1 tys. zł)
  - naruszenia zasad konkurencyjności określonych w przepisach o zamówieniach publicznych (230,9 tys. zł) i umowach o dofinansowanie (109,9 tys. zł)
  - nieterminowego zwrotu niewykorzystanej dotacji (44,6 tys. zł)

12 Stwierdzony stan – badanie kwestionariuszowe

- Zawodnicy i trenerzy kadry narodowej oraz prezesi związków sportowych, w badaniu kwestionariuszowym wskazali na wciąż niewystarczającą promocję sportów zimowych i wykorzystanie sukcesów sportowców w upowszechnianiu dyscyplin olimpijskich (71% zawodników, 70% trenerów, 86% prezesów związków sportowych)

13 Ocena ogólna (1)

W latach 2014–2017 Minister Sportu i Turystyki, pomimo przekazania ponad 152 mln zł, nie zapewnił odpowiednich warunków do rozwoju wyczynowych sportów zimowych. Przełożyło się to na spadek wyników polskich reprezentantów na międzynarodowych zawodach, w tym uczestniczących w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w PyoengChang w 2018 r.

Zdobyli oni w porównaniu do poprzednich igrzysk trzykrotnie mniej medali, zdecydowanie mniejszą liczbę punktów i niższe miejsce w klasyfikacji medalowej. Tym samym nie został osiągnięty kluczowy cel ministerialnych programów na lata 2015–2017, który zakładał awans Polski w rankingach medalowych.

W ocenie NIK wynikało to z braku strategii rozwoju zimowych sportów olimpijskich w Polsce, natomiast istniejący Program Rozwoju Sportu do roku 2020 nie uwzględniał specyfiki wyczynowych sportów zimowych. Utrudniało to określenie potrzeb finansowych i szkoleniowych.

Minister nie posiadał zinwentaryzowanej ogólnopolskiej bazy obiektów sportowych wykorzystywanych do przygotowań zawodników.

14 Ocena ogólna (2)

W latach 2014–2017 nastąpiła stopniowa poprawa infrastruktury, w dziewięciu spośród 15 dyscyplin sportów olimpijskich, jednakże poniesione przez Ministra nakłady na jej rozbudowę w kwocie 59,1 mln zł były zbyt niskie, aby zapewnić niezbędną infrastrukturę dla sportów zimowych. Nadal brakuje saneczkowego toru lodowego, tras w narciarstwie biegowym i dowolnym, biathlonie i snowboardzie.

W ocenie NIK poważnym zagrożeniem dla uzyskiwania wysokich wyników sportowych, a co za tym wysokiej pozycji medalowej Polski jest ryzyko utraty talentów sportowych. Ponad połowa absolwentów szkół sportowych nie kontynuuje szkolenia i wyczynowego uprawiania sportu. Przyczyną jest m.in. brak odpowiedniej selekcji talentów sportowych oraz zarządzania ich karierą sportową.

Minister, pomimo podejmowania działań w celu ułatwienia łączenia kariery sportowej z edukacją i aktywnością zawodową, nie wprowadził stałego mechanizmu wsparcia.

15 Wnioski – Minister Sportu i Turystyki

- Opracowanie dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju zimowych sportów olimpijskich
- Określenie priorytetowych dyscyplin sportów olimpijskich w okresie przygotowań do Zimowych Igrzysk Olimpijskich Pekin 2022, z uwzględnieniem potrzebnej infrastruktury sportowej
- Określenie wymogów dla programów przygotowań zawodników do Zimowych Igrzysk Olimpijskich Pekin 2022
- Zintensyfikowanie działań na rzecz stworzenia systemu identyfikacji, selekcji i prowadzenia talentów sportowych oraz ułatwienia zawodnikom łączenia kariery sportowej z edukacją i karierą zawodową
- Przeprowadzenie inwentaryzacji obiektów sportów zimowych w Polsce, wykorzystywanych do szkolenia zawodników kadry narodowej, w tym analizy stopnia ich wykorzystania oraz potrzeb polskich związków sportowych

16 Wnioski – Centralny Ośrodek Sportu, polskie związki sportowe

Dyrektor Centralnego Ośrodka Sportu

- Zwiększenie nadzoru nad realizacją zadań inwestycyjnych i remontowych w OPO
- Sporządzenie wieloletniego planu inwestycji dla obiektów sportów zimowych oraz planu uzupełnienia braków w wyposażeniu specjalistycznym obiektów

Prezesa polskich związków sportowych

- Dostosowanie związkowych strategii rozwoju sportów zimowych do wytycznych Ministra określonych w Kodeksie dobrego zarządzania dla polskich związków sportowych

Działania po kontroli – realizacja wniosków pokontrolnych, zawiadomienia

Minister Sportu i Turystyki:

- Przyjął wszystkie wnioski pokontrolne do realizacji i poinformował o ocenie zgłoszeń inwestycyjnych zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Ministerstwa, terminowym wydawaniu decyzji stypendialnych oraz podjętych działaniach w celu akceptacji strategii rozwoju średniookresowego COS

Dyrektor COS i Prezesi pzs

- Podjęli realizację wniosków pokontrolnych

W związku z przeprowadzonymi kontrolami, **NIK skierowała:**

- zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, w związku z naruszeniem Prawa zamówień publicznych (3)
- zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia wykroczenia oraz o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z naruszeniem Prawa zamówień publicznych i Prawa budowlanego (3)

Źródło: stock.adobe.com

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego